

Koronavírus a transplantovaný pacient

Svetová pandémia koronavírusu ovplyvnila život nás všetkých, vrátane pacientov po transplantácii pľúc (ako aj iných orgánov a kostnej drene). Títo pacienti sú špecifickou skupinou osôb s poruchou imunity v dôsledku užívania **imunosupresívnej liečby**. Lieky, zväčša v kombinácii, musia užívať doživotne a bez prerušenia, nakoľko bez nich by došlo k poškodeniu transplantovaného orgánu a zlyhaniu jeho funkcie. Zároveň títo pacienti nesmú užívať lieky na podporu imunity

<https://www.sedemzivotov.sk/>.

Postupne, ako sa celosvetovo zvyšoval počet nakazených pacientov s COVID-19, vyskytli sa aj prípady nákazy koronavírusom u transplantovaných pacientov. Popredné transplantologické spoločnosti (<https://ishlt.org/>) však konštatovali pomerne priaznivé skutočnosti:

- 1.** Z doterajších skúseností sa nedá povedať, že by sa u transplantovaných pacientov vírus vyskytoval častejšie než v bežnej populácii: zohráva tu veľkú úlohu skutočnosť, že transplantovaný pacient je už od času transplantácie naučený dodržiavať **výrazné hygienické opatrenia a aj dobrovoľnú izoláciu v čase zvýšeného rizika akéhokoľvek infekčného ochorenia** (napr. bežná chrípka). Pacienti sa vyhýbajú pobytu vo veľkých komunitách, akceptujú, že návšteva kina, festivalu, cesta MHD či čakanie v čakárni plnej pacientov sú pre nich nevhodné. Preto je pre nich prirodzené dodržiavať v súčasnosti platné nariadenia. Okrem toho veľká časť týchto pacientov nemá trvalý pracovný pomer, a teda nie sú vystavení kolektívu, resp. pracujú z domu a podobne.
- 2.** Na to, aby človek mohol podstúpiť transplantáciu, musí byť v inak vyhovujúcom stave, bez vážnych pridružených ochorení a väčšina pacientov je transplantovaná v mladšom a strednom veku, a sú nefajčiari, a teda **nie sú rizikovou skupinou z hľadiska veku a fajčiarskej anamnézy**.
- 3.** Hoci oslabená imunita môže byť príčinou "ľahšieho" nakazenia sa, objavujú sa predpoklady, že oslabený imunitný systém nedokáže vyvolať intenzívnu ochrannú reakciu, a to môže znamenať **menšie poškodenie pľúc bunkami vlastného imunitného systému** (biele krvinky počas zápalu pľúc vytvárajú veľké množstvo biologických látok, ktoré majú za cieľ zničiť vírus, ale často druhotne poškodia aj samotné pľúca).

Transplantovaní pacienti sú poučení, aby v prípade akýchkoľvek príznakov infekcie dýchacích ciest kontaktovali okrem praktického lekára aj lekára transplantačného centra a mali zabezpečený odber na diagnostiku koronavírusu podľa miesta bydliska. V období najvyššieho výskytu nových prípadov ochorenia COVID-19 sú rutinné kontroly pacientov prerušené. Pacienti sú v kontakte s lekármi pomocou sociálnych sietí, či mailovej komunikácie a mnoho problémov tak vieme vyriešiť elektronicky, vrátane posielania e-receptov. Pre pacienta je samozrejmosťou **zabezpečiť si dostatočnú zásobu liekov, aby za žiadnych okolností nedošlo k prerušeniu imunosupresívnej liečby**. V prípade akútnej ťažkosti je pacient po dohovore s transplantačným centrom riadne vyšetrený, pričom ambulancia pre transplantovaných pacientov má **vysoký hygienický režim a je mimo priestorov**, kde sú riešení pacienti s ochorením COVID-19.

<https://www.spfs.sk/oznamy/402-pacient-s-chronickou-chorobou-dychacieho-systemu-a-covid-19>

Tak ako pracovníci transplantačných centier prežívajú so svojimi pacientmi celé obdobie od indikácie na transplantáciu až po chronickú potransplantačnú starostlivosť, stojíme pri našich pacientoch aj my. Veríme, že zakrátko sa naša práca dostane do bežných kolají. Prajeme všetkým pacientom, aby toto ťažké obdobie prežili bez zdravotných komplikácií u seba aj vo svojich rodinách.